T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018 / 691
KARAR NO : 2018 / 659
KARAR TR : 22.10.2018

ÖZET : Davacı sendikaya ait Mersin merkezbinasının lokal olarak kullanıldığı ve kumar oynatıldığı gerekçesiyle idare tarafından kapatılması işleminin iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesigerektiği hk.

KARAR

Davacı : Y. T. İşçi Sendikası
Vekilleri : Av. F. E. A. Av. H. G. S. A.
Davalı : Mersin Valiliği
Vekili : Av. Ş. T.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Y. T. İş Sendikası'nın Mersin merkez binasının kapatılmasına ilişkin Mersin Valiliği İl Dernekler Müdürlüğü'nün 02.08.2017 tarihli ve 20027 sayılı işleminin hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istemiyle 08/08/2017 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

MERSİN 1. İDARE MAHKEMESİ : 15.08.2017 gün ve E:2017/1221 K:2017/1409 sayılı kararı ile "2577 sayılı idari Yargılama Usulü Kanununun dilekçeler üzerine yapılacak ilk inceleme esa2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinde, idari dava türleri; "idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel haklan doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları ve tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" olarak tanımlanmış, aynı Yasanın 14/3-a maddesinde dava dilekçelerinin "görev" yönünden ilk incelemelerinin yapılacağı, 15/1-a maddesinde de adlî ve askerî yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği belirtilmiştir.

Öte yandan; 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1.maddesinde: "Bu Kanunun amacı, işçi ve işveren sendikaları ile konfederasyonların kuruluşu, yönetimi, işleyişi, denetlenmesi, çalışma ve örgütlenmesine ilişkin usul ve esaslar ile işçilerin ve işverenlerin karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumları ile çalışma şartlarını belirlemek üzere toplu iş sözleşmesi yapmalarına, uyuşmazlıkları barışçı yollarla çözümlemelerine, grev ve lokavta başvurmalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir." hükmüne, "Kapatma" başlıklı 31. maddesinde: "Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı faaliyetlerde bulunan kuruluş, merkezlerinin bulunduğu yer Cumhuriyet Başsavcısının talebi üzerine mahkeme kararı ile kapatılır. Aykırı davranış bireysel olarak yöneticiler tarafından gerçekleştirildiği takdirde, mahkemece sadece o yöneticilerin görevine son verilmesine karar verilir. Yukarıdaki fikra uyarınca açılan davalar nedeniyle mahkeme, yargılama süresince talep üzerine veya resen kuruluşun faaliyetlerinin durdurulmasına ve yöneticilerinin geçici olarak görevden alınmasına karar verebilir." hükmüne, "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 79. maddesinde ise: "Bu Kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar iş davalarına bakmakla görevli ve yetkili mahkemelerde görülür. Ancak yedinci ila on birinci bölümlerin uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar için, görevli makamın bulunduğu yer mahkemesi yetkilidir." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, davacı tarafından iptali istenilen işlem, her ne kadar idari makamlarca tesis edilmiş ve hüküm doğurmuş ise de, anılan işlemin Yenice Taşımacılık îş Sendikası'nın kapatılmasına ilişkin olduğu, bu nedenle yukarıda anılan mevzuat hükümleri uyarınca bakılan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine" karar vermiş, verilen karar taraflarca istinaf edilmeksizin 26/09/2017 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle 09/10/2017 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

TARSUS İŞ MAHKEMESİ : 23.11.2017 gün ve E:2017/244, K:2017/297 sayılı dosyasında "Her ne kadar dava konusu işlem ile sendikanın davacı sendikanın kapatıldığı, sendikanın kapatılması kararının ancak iş mahkemesi tarafından verilebileceği, yapılan işlemin yasaya aykırı olduğu belirtilerek davalı idarenin sendikaya yönelik dava konusu edilen işleminin iptali istemiyle dava açılmış ise de 6356 sayılı yasanın 31.maddesi ile İş Mahkemesi görev ve yetkisine verilen husus sendika tüzel kişiliğinin veya sendika yöneticilerin görevine son verilmesine dair alınacak kararlara yöneliktir.

Davalı idarece yapılan ve dava konusu edilen işlemin 6356 sayılı yasa kapsamında değerlendirilecek mahiyette sendika tüzel kişiliğini sona erdiren bir işlem olmadığı sendikaya ait bir bina veya yerin veya tesisin kapatılmasına yönelik idari işlem olduğu, idari işlemden kaynaklanan davanın iş mahkemesinde görülemeyeceği, idari yargıda görülmesi gerektiği " görüşüyle Davanın HMK'nun 114/1-b. maddesi ve 115. maddeleri gereğince yargı yolu nedeniyle usulden reddine kararı vermiş, aleyhine istinaf yoluna başvurulmayan kararın 10/04/2018 tarihi itibarıyla kesinleştiği anlaşılmıştır.

Oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi için davacı vekili 10/09/2018 tarihli dilekçeyle müracaat etmiş,

her iki dava dosyası Tarsus İş Mahkemesinin 19/09/2018 gün 2017/244 Esas sayılı üst yazısı ile Mahkememize gönderilmiş, başvuru 27/09/2018 tarihinde kayıt altına alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 22.10.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME :

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli ve idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı sendikaya ait Mersin merkez binasının izinsiz faaliyete açıldığı ve içinde tombala oynandığı gerekçesiyle idare tarafından kapatılması işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Konuyla ilgili mevzuatın tetkikinde;

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun, "Diğer Kanunların Uygulanması" başlıklı 80/1 maddesinde: "Kuruluşlar hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 4721 sayılı Kanun ile 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanununun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır"

5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun "Derneklerin İzinle Kurabileceği Tesisler" başlıklı 26/1 maddesinde: "Derneklerin, tüzüklerinde gösterilen amaçları gerçekleştirmek üzere, eğitim ve öğretim faaliyetleri için yurt, pansiyon; üyeleri için lokâl açmaları ve lokâllerinde alkollü içki kullanılması ile bu tesislerin işletilmesi mülkî idare amirinden izin almalarına bağlıdır"

"Kurulması yasak olan dernekler ve yasak faaliyetler" başlıklı 30. maddesinde: " Dernekler; a) Tüzüklerinde gösterilen amaç ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürüleceği belirtilen çalışma konuları dışında faaliyette bulunamazlar.

b) Anayasa ve kanunlarla açıkça yasaklanan amaçları veya konusu suç teşkil eden fiilleri gerçekleştirmek amacıyla kurulamaz"

"Ceza Hükümleri" başlığı altındaki 32/p maddesinde: "30 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen kurulması yasak dernekleri kuranlar ile bu bende aykırı harekette bulunan dernek yöneticileri fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde bir yıldan üç yıla kadar hapis ve elli günden az olmamak üzere adlî para cezası ile cezalandırılır ve derneğin feshine de karar verilir"

"Cezaların uygulanması" başlığı altındaki 33/3 maddesinde: "Bu Kanunda yazılı olan idarî yaptırımlara karar vermeye mahalli mülki amir yetkilidir"

"Yargılama Usulleri" başlıklı 18. maddesinde: "Bu Kanunla ilgili olarak hukuk mahkemelerinde bakılacak davalarda basit yargılama usulü uygulanır"

"Kolluk kuvvetlerinin yetkisi" başlıklı 20. maddesinde: "Kamu düzeninin korunması veya suç işlenmesinin önlenmesi nedenlerinden birine bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça, yine bu nedenlere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan durumlarda mülkî idare amirinin yazılı emri bulunmadıkça, kolluk kuvvetleri, dernek ve eklentilerine giremez, arama yapamaz ve buradaki eşyaya el koyamaz. Mülkî idare amirinin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar. Hâkim kararı, mülkî idare amiri tarafından dernek yöneticilerine yazıyla duyurulur"

31.03.2005 tarih ve 25772 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Dernekler Yönetmeliğinin;

"İzinsiz Açılan lokâller" başlıklı 70. maddesinde: "İzinsiz olarak açılan veya izni iptal edildiği halde işletilen veya geçici olarak faaliyetten men edildiği halde süresinden önce açılan lokâller kolluk kuvvetlerince kapatılır"

Hükümleri bulunmaktadır.

Dosyanın incelenmesinde; Yenice Mah. Cemal Gürsel Bulvarı 179/B Tarsus adresinde faaliyet gösteren Yenice Taşımacılık İş Sendikası binasında, Tarsus 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 21.07.2017 tarih ve 2017/2440 D.İş sayılı arama kararı ile kolluk güçleri tarafından yapılan aramada; kumar oynandığının tespit edildiği ve bunun üzerine yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca idari para cezası tahakkuk ettirilerek, binanın (lokâlin) kapatılmasına kara verildiği, sendika faaliyetlerinin sona erdirilmediği anlaşılmaktadır.

Davacı sendikanın merkez binasının izinsiz olarak halka açılarak lokâl haline getirilip, tombala adı altında kumar oynatıldığı tespit edildikten sonra idarece kapatılması, her ne kadar idari bir işlem mahiyetinde ise de, yukarıda alıntılanan 6356 sayılı Yasanın 80/1 maddesi yollamasıyla 5253 sayılı Yasanın 18 ve diğer maddelerindeki açık düzenleme karşısında uyuşmazlığın, özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Tarsus İş Mahkemesinin 23.11.2017 gün ve E:2017/244 K:2017/297 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 22.10.2018 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ